

Veerkracht is het nieuwe kader van denken in het gedecentraliseerde zorgstelsel. Helaas versterken we nog lang niet altijd de veerkracht bij alle kinderen. Het inzetten van een multidisciplinair netwerk kan soelaas bieden, maar is te vaak nog een vergeten recept voor gezinsondersteuning.

Lieke van der Meulen

Vroegtijdig

veerkracht versterken

Veerkracht is niet iets waarmee men geboren wordt of 'heeft' dan wel 'niet heeft': het is geen karaktereigenschap van een individu. Dit houdt in dat veerkracht ontwikkeld kan worden, door zowel jonge kinderen als hun ouders. De Belie en Van Hove (2003) definiëren veerkracht treffend:

Veerkracht is de mogelijkheid om met stress en moeilijke levensomstandigheden om te gaan op een wijze waarop de ontwikkeling van zelfvertrouwen en sociale competentie bevordert wordt.

Veerkracht heeft dus te maken met wat ouders aankunnen en wat ze rond de zorgen om hun kind meemaken. Beide aspecten verdienen binnen de jeugdhulpverlening aandacht. Te meer daar we door hier rekening mee te houden het hulpaanbod kunnen verbeteren.

Drie onderdelen

Het begrip veerkracht bestaat uit de onderdelen 'ik heb', 'ik ben' en 'ik kan'. Onder 'ik heb' worden de externe factoren verstaan, zoals hulpmiddelen en ondersteuning van buitenaf. Onder 'ik ben' vallen de interne factoren, waaronder iemands persoonlijke capaciteiten, terwijl het onderdeel 'ik kan' de interpersoonlijke en sociale vaardigheden omvat. Een combinatie van deze drie factoren bepaalt de mate van veerkracht.

Hobbels

Veerkracht levert een nieuw kader voor hoe we kinderen en hun families kunnen benaderen. Een trend die we terugzien door het land heen en ook is terug te vinden in de decentralisatie van de zorg. Hoewel dit een goede trend is, is het van belang de balans te

blijven vinden tussen enerzijds veerkracht en anderzijds het probleemoplossend vermogen van ouders. Zo geeft Kees Bakker in zijn artikel 'Jeugdzorg kan nog altijd stukken beter' (zie socialevraagstukken.nl) terecht aan dat er soms te veel nadruk wordt gelegd op dat eigen

probleemoplossend vermogen. Daarnaast zijn er veel klachten van cliëntorganisaties over het gebrek aan passende, gespecialiseerde hulp bij zwaardere en complexe problematiek. Bakker constateert dat de wegen naar de juiste hulp nog moeilijk en lang zijn, met te weinig mogelijkheden voor maatwerk. Daar komt bij dat sinds enkele jaren moeizaam functionerende wijkteams als toegang dienen naar specialistische hulp met vaak op de weg hiernaartoe veel wisselingen van hulpverleners en instanties. En als het dan gelukt is, zijn er weer lange wachtlijsten voordat daadwerkelijk een begin wordt gemaakt met de noodzakelijke specialistische hulp.

Bakker is overigens niet de enige die dit opmerkt. In het 'Zwartboek: ouders aan het woord - Jouw kind heeft een beperking, waar loop je tegenaan?' van Leder(in)', komt dit eveneens dui-

Over Integrale Vroeghulp

Integrale Vroeghulp is een partnerorganisatie, met daarin vertegenwoordigd: NCJ, Nji, MEE NL, VGN, VNG, Leder(in), Sociaal Werk Nederland, PO Raad / Lecso. De landelijke kennis van Integrale Vroeghulp wordt geborgd door het Nederlands Centrum Jeugdgezondheidszorg (NCJ). Kijk voor meer informatie op integralevroeghulp.pleio.nl of neem contact op met het landelijk team via info@integralevroeghulp.nl.

delijk naar voren. Uit de vele ervaringsverhalen van ouders met kinderen met een beperking, chronische aandoeningen of ontwikkelingsstoornis blijkt dat kinderen vaak niet de passende zorg krijgen die zij nodig hebben.

Multidisciplinaire aanpak

Om kinderen veerkrachtiger en weerbaarder te maken, verdienen alle facetten van veerkracht serieuze aandacht.

Vergeten recept

Frank Bluimincq, directeur Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland (VGN), breekt in dit verband een lans voor het beter benutten van de netwerken Integrale Vroeghulp. Hij bestempelt de netwerken zelfs als een vergeten recept voor gezinsondersteuning. Integrale Vroeghulp (zie kader) bundelt kennis en ervaring van alle professionals binnen de keten van zorg

'Zorgintensieve kinderen krijgen te vaak niet de hulp die zij nodig hebben'

Als ouders zorgen hebben over de ontwikkeling van hun kind, is begeleiding door een gespecialiseerde trajectbegeleider, met inbegrip van een gesprek met een multidisciplinair team, van grote meerwaarde bij het vinden van passende hulp. Hetzelfde geldt voor de volgende logische stap, namelijk het inrichten van een (specialistisch) integraal netwerk rondom het jonge kind dat begrip toont en een luisterend oor biedt. Een multidisciplinair netwerk met de beste experts die meekijken om zicht te krijgen op de behoeften van het kind en de ouders. Een netwerk dat bovendien – zo nodig langdurig – ondersteuning kan bieden in de zoektocht naar steeds weer de juiste hulp voor de beste kansen van het jonge kind.

en onderwijs die werken met kinderen van 0 tot 7 jaar met (mogelijk) meervoudige ontwikkelings- en/of gedragsvragen en hun ouders. Het is een netwerk zonder bureaucratische belemmeringen bij de toegang tot de juiste hulp. Een netwerk met aandacht voor het complete kind, zodat alle kinderen veerkrachtig kunnen zijn. ●

auteursinformatie

Lieke van der Meulen is landelijk adviseur IVH (lvandermeulen@ncj.nl).

¹ Eva Kuiper en Fredrike Bannink (2012)

